education solution

ET MAGASIN OM LÆRINGSMILJØER FRA KINNARPS

REDUSER DISTRAKSJONER
En trygg hjerne er en smart hjerne.

NEXT EDUCATION®
Behovsanalysen viser veien til bærekraftige læringsmiljøer.

MALIN VALSÖ
Psykologen og helsesykepleieren om å skalere ned og skape orden.

Kinnarps

Vi er med hele ve
åpner opp for ny
om hvordan det
kan utformes for

eien, støtter og
e idéer og tanker
fysiske miljøet
r optimal læring.

HENRIK AXELL, HEAD OF WORKPLACE STRATEGY, KINNARPS, SIDE 51

Bærekraftige læringsmiljøer for trygghet og fokus

FOTO: JESPER GEORGSSON

Det fysiske miljøet i skolen påvirker elevenes resultater! Gjennomtenkte læringsmiljøer fremmer lysten til å lære, og gjør at elevene føler seg trygge og inkluderte. Utformingen har stor betydning for at elevene skal nå sitt fulle potensial, og påvirker de ansattes arbeidsmiljø.

Forskning støtter det som mange sannsynligvis alltid har visst, at det fysiske miljøet påvirker trivsel, trygghet og muligheten til å lære. I bunn og grunn handler det om hjernens kjemi. I dag vet vi at mye av det vi tidligere trodde om menneskets evne til å multitaske, er en myte. Sannheten er at hjernene våre, spesielt unge hjerner som skal lagre ny kunnskap, bare kan konsentrere seg om én ting om gangen. Å redusere negative distraksjoner på skolen er derfor avgjørende for at elevene skal kunne konsentrere seg om det de skal. Det fysiske miljøet er en av tre viktige puslespillbrikker, som må fungere i samspill med det pedagogiske miljøet og det sosiale miljøet. Uten et godt planlagt fysisk miljø, når man ikke helt frem. Vår erfaring er at det er viktig å prioritere det fysiske miljøet helt fra starten av, for å legge til rette for et godt læringsmiljø. Derfor har vi utviklet læringsmiljøanalysen Next Education®. Den tilbyr veiledning og verktøy for å samle inn verdifull kunnskap og data, og legger grunnlaget for utformingen av læringsmiljøene. Hvert læringsmiljø er unikt, og det finnes ingen mal som passer for alle. Sammen sørger vi for at det blir riktig fra starten av.

I dette magasinet deler vi kunnskap og innsikt om hvordan læringsmiljøer påvirker elevenes og de ansattes hverdag. Du får se kundeprosjekter, lese om dagsaktuelle temaer og møte eksperter innen forskjellige fagområder. Du får oppleve hvordan vi sammen kan skape bærekraftige læringsmiljøer for trygghet, fokus, glede og optimal læring.

God lesning!

JONAS LARSSON
SEGMENTANSVARLIG SKOLE, KINNARPS

solution education ER ET MAGASIN OM LÆRINGSMILJØER FRA KINNARPS **SJEFREDAKTØR** Johanna Walden **CREATIVE DIRECTOR** Elin af Klintberg **ART DIRECTOR** Jessica Ericsson **PRODUKSJON** Klintberg Niléhn Media AB **FOTOGRAFER** Jesper Georgsson, Mattias Hamrén, Daniel Hundven-Clements, Karl Nordlund, Nils Odier, Alexis Paoli, Stine Østby **SKRIBENTER** Anna Björk, David Björklund, Fia Fjelde, Salka Hallström, Therese Hulberg, Elin af Klintberg, Johanna Walden **ILLUSTRASJON** Maja Norrby **OMSLAGSFOTO** Nils Odier **KORREKTUR** Catrin Hellmark **REPRO** Lena Hoxter **POSTADRESSE** Kinnarps AB, 521 88 Kinnarp **TELEFON** 0515-38 000 **WEB** kinnarps.no

Kinnarps Group består av flere varemerker som utfyller hverandre:

Kinnarps MATERIA NC skandiform drabert MARTINSTOLL

innhold

06 **FOKUS**
Inkluderende design, materialvalg, forskning og nyheter. Aktuelle temaer fra Kinnarps verden.

10 **MINIMER DISTRAKSJONER**
Hjernen vår yter aller best når læringsmiljøene er rolige og trygge.

12 **DET VIKTIGE FORARBEIDET**
Et solid forarbeid der alle fikk være med i prosessen, gjorde Rosenbergsskolan til en bærekraftig suksess.

16 **NYSGJERRIG PÅ MALIN VALSÖ**
Psykologen som ønsker å optimalisere skolemiljøer for trygghet, arbeidsro og læring.

18 **HJERNEHELSE**
Hjernen trenger mye omsorg, spesielt i oppvekstårene

20 **NYSGJERRIG PÅ PETER LIPPMAN**
Vi ser litt nærmere på arkitekten og forskeren Peter Lippmans nyeste studier om hvordan skolens arkitektur kan bidra til trygghet og optimalisert læring.

22 **SUNN BEVEGELSE**
Designløsninger som oppmuntrer til bevegelse i læringsmiljøer.

24 **BÆREKRAFT FOR GENERASJONER**
Vi besøker Sjölunda skole igjen, og ser hva som har skjedd siden åpningen i 2017.

28 **FLEKSIBELT!**
Et godt klasserom kan enkelt ommøbleres for å tilpasse de ulike læringssituasjonene.

32 **BIOFIL DESIGN**
Gi rom for naturlige elementer som sollys og grønne planter.

34 **NYSGJERRIG PÅ SVEN BÖLTE**
Autismeforskeren forteller hva som er viktig å tenke på ved NPF-tilpasning av læringsmiljøer.

36 **LÆRING FOR LIVET**
På nye Voldsløkka skole står læring og fellesskap i sentrum.

40 **SIRKULÆRT = BÆREKRAFTIG?**
Johanna Ljunggren, bærekraftssjef i Kinnarps, forklarer hvordan sirkulær økonomi kan brukes for en mer bærekraftig fremtid.

42 **BAK KULISSENE**
Bli med til Kinnarps testlaboratorium!

46 **ET VINNENDE KONSEPT**
På Amerikanska Gymnasiet forberedes studentene på livet etter utdannelsen.

50 **NEXT EDUCATION®**
Kinnarps læringsmiljøanalyse hjelper deg med riktig innredningsløsning.

fokus

DE SISTE NYHETENE OG TENDENSENE I KINNARPS VERDEN.

KINNARPS COLOUR STUDIO

KCS er vårt materialsortiment med fokus på bærekraft, kvalitet og harmoni. Sortimentet består av attraktive materialer som er nøye testet og utprøvd til ulike typer miljøer. Målet er å tilby et sortiment som gjør det enkelt å finne det uttrykket og den funksjonaliteten man leter etter. Tre, metall, plast og tekstiler som er enkle å matche med hverandre.

FOTO: JESPER GEORGSSON

Riktige materialer og farger på riktig sted!

FOTO: NILS ODIER

Farger og materialer har ikke bare en estetisk betydning. De bidrar også til økt trivsel og arbeidsro.

I dag vet vi at fargeoppfatningen vår sitter i det limbiske systemet, den delen av hjernen som styrer affekt og underbevisste tanker. Det tyder på at vår opplevelse av farger er sterkt knyttet til evnen til å bearbeide følelser, lære nye ting og øke motivasjonen vår. Derfor er det viktig å tenke på hvilke aktiviteter som skal utføres i det aktuelle miljøet, slik at man velger riktig farge for å oppmuntre til disse aktivitetene.

Mye tyder på at farger som ligger nær naturens egen fargeskala, som jordfarger og grønne nyanser, har en spesiell effekt på menneskets evne til restitusjon. Derfor passer disse fargene i de fleste arbeidsmiljøer. Jordfarger og dempede farger som går ton i ton, gir et rolig inntrykk og er enkle å kombinere med hverandre, samtidig som at man bevarer det helhetlige og harmoniske inntrykket. Ulike soner på skolen kan tydeliggjøres med farger og kontraster for å gjøre det lettere å navigere og for å skape trygghet.

Taktile materialer som tre og tekstiler med struktur gir oss en tilknytning til naturen, noe som påvirker trivselen vår positivt. Massivt tre og finér er for eksempel varmere å ta på enn kunstige materialer som plast og laminat. Laminat er imidlertid mer slitesterkt, noe som gjør at det ofte er å foretrekke på overflater med ekstra høy slitasje, som for eksempel bordflater. Velg med fordel også melerte bordflater som er mer tilgivende mot smuss.

Det handler med andre ord om å balansere følelsen og uttrykket med funksjon og styrke, samt å velge riktig materiale på riktig sted. For trukkede møbler er det viktig å velge et slitesterkt og avtørkbart/vaskbart tekstil med minst 50 000 martindale. Velg smussavvisende tekstiler med flerfargede tråder, og dempede nyanser i stede for lyse. Unngå ulltekstiler til fordel for syntetiske tekstiler som er allergivennlige, ofte har høy brannsikkerhet, lysekthet og generelt er svært slitesterke.

5x tips

Material- og fargevalg i læringsmiljøer.

1

Minimer visuelle distraksjoner ved å unngå mønstre, sterke farger og for mange forskjellige farger i samme rom.

2

Jobb med kontraster for å påvirke atferden. Et teppe i en kontrastfarge kan for eksempel skape en innbydende sone.

3

Planlegg bevisst rundt hvilke materialer og farger som egner seg best i hvilke områder. Tenk for eksempel på at lyse nyanser er mer utsatt for smuss og misfarging, enn mørke nyanser.

4

Velg naturlige, taktile materialer og former som er forbundet med naturen. Det har en positiv innvirkning på oss mennesker.

5

Fargesett små detaljer i innredningen, for eksempel håndtakene på et skap, i stedet for store flater. Det gjør innredningen mer varig, og minimerer synsinntrykkene.

SE MER FRA ESTRID ERICSSON-SKOLEN:

Svenskt Tenn møter læringsmiljøer

Ikonet Estrid Ericson, grunnlegger av Svenskt Tenn, hadde sine røtter i Hjo i Sverige. Det var også grunnen til at hun ble brukt som inspirasjon, både arkitektonisk og i materialer og innredning, til byens nye skole (som senere kom til å bære navnet hennes). Kinnarps kom tidlig inn i prosessen, og begynte å jobbe med en prosjektgruppe bestående av blant annet skoleledere, skoleutviklere og pedagogisk personale for å fange opp deres synspunkter og idéer. Steget fra Estrid Ericsons revolusjonerende idéer om innredning til dagens krav til læringsmiljøer er kortere enn man skulle tro. I bunn og grunn handler det om å satse på kvalitet, kreativitet, individualitet, funksjonalitet – og skjønnhet.

INKLUDERENDE DESIGN

Da Ella Westlund gjennomførte avhandlingen sin på Beckmans designskole, forente hun sine to lidenskaper i livet; formgivning og arbeid med mennesker med funksjonsvariasjoner.

– Jeg har vokst opp med en lillesøster som har Downs syndrom, så den verdenen har alltid vært en naturlig del av livet mitt. – Mange barn med funksjonsvariasjoner sitter i rullestol, og på fellesrommet der man møter andre foreldre og barn, har det ikke vært ordentlig plass til dem. Ut ifra dette behovet ble sittemøbelet *Be a part of* designet, og her er det plass til rullestolen mellom to seter.

«For det skal du vite, du har ikke samme hjerne i kveld når du går og legger deg som du hadde i dag tidlig, da du sto opp!»

Ordene kommer fra hjerneforskeren Rolf Ekman og beskriver hvordan hjernen utvikler seg og lærer nye ting hver dag. Derfor er det ekstra viktig å skape miljøer som støtter hjernen.

3x bevegelse

Skolemøbler som bidrar til bevegelse.

Justerbar stol som følger elevens bevegelser *Xact*.

Hev- og senkbart elevbord *Elevate*.

Omfavnende stol med svikt i ryggen *Xpect*.

«SITT STILLE I KLASSEROMMET»...

... er ikke lenger noe å strebe etter. Tvert imot. Skolemøbler som oppmuntrer til små bevegelser er avgjørende for elevenes utvikling og læring. I følge en rapport fra Nordisk ministerråd er 68 % av svenske skolebarn fysisk inaktive. Dette vil Kinnarps endre på.

DET BEGYNNER I KLASSEROMMET

Veldesignede læringsmiljøer utgjør en stor forskjell.

Hvor viktig er det fysiske læringsmiljøet for barns kunnskapsutvikling? Den britiske forskningsrapporten Clever Classrooms viser at veldesignede klasserom kan utgjøre en stor forskjell.

– Vi kunne konstatere at 16 prosent av elevenes læring avhenger av det fysiske læringsmiljøet. Det var et viktig funn, ikke minst fordi betydningen av det fysiske læringsmiljøet ikke er forsket på, på denne måten tidligere, sier Peter Barrett, professor ved universitetet i Salford og en av forskerne som ledet studien.

– Det andre viktige funnet var at ting som er vanskelige å måle, som individualisering og stimulansnivå, også er avgjørende. Rapporten viste også at nettopp utformingen av klasserommet spilte en større rolle for elevenes prestasjoner enn andre faktorer – som skolens størrelse, skolegården og lignende.

Clever Classrooms bygger på forskningsprosjektet HEAD, som ble gjennomført på 27 grunnskoler i Storbritannia mellom år 2012 og 2015.

Test Kinnarps klasserom

På hovedkontoret i Kinnarp, samt i Stockholm finner du et testklasserom på 60 kvadratmeter. Her kan man ha undervisning sammen med elever og kolleger for å teste ulike innredningsløsninger. Du kan eksperimentere og finne ut hvordan det fysiske rommet kan utformes og endres for å passe til ulike læringssituasjoner og behov.

+250

Visste du at du finner Kinnarps på over 250 steder rundt om i verden? Besøk ditt nærmeste showroom i dag!

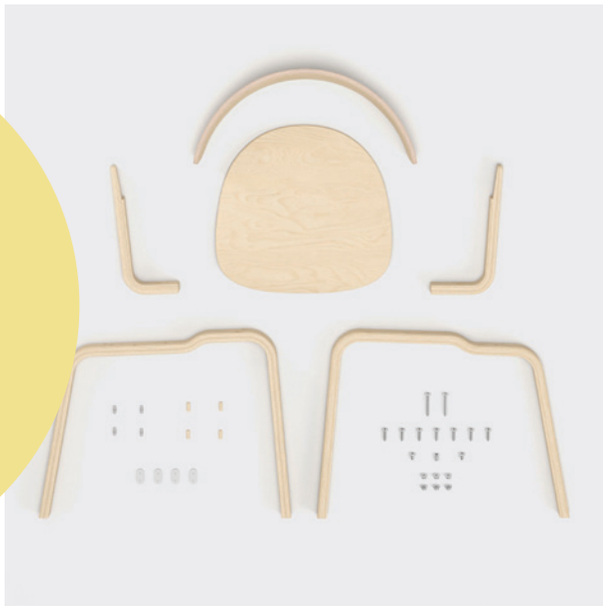

Bærekraftig tre

De siste årene har bevisstheten rundt miljøvennlig innredning økt betydelig, og det har blitt mer naturlig å ta bevisste valg når man skal innrede arbeidsmiljøene. Det skal være fritt for skadelige kjemikalier og innredningen skal ha lavt klimaavtrykk. Bærekraftig tre er på dagsordenen. Lexie er ett av mange produkter fra Kinnarps som er laget av fornybart FSC®-merket tre, som garanterer ansvarlig skogbruk med hensyn til både mennesker og miljø. Konstruksjonen er basert på et fåtall komponenter som kan sorteres og gjenvinnes. Det gjør Lexie sirkulær og bærekraftig – både miljømessig og økonomisk.

En trygg hjerne er en smart hjerne

Hjernen er en fantastisk prosessor – men den kan bare ta inn én ting om gangen. Derfor bør læringsmiljøer for barn og unge inneholde så få negative distraksjoner som mulig.

TEKST: JOHANNA WALDEN FOTO: NILS ODIER

Den fleksible skjermen *Vibe* på hjul gjør det enkelt å skape miljøer for arbeidsro. Den bidrar både til bedre lydmiljø og reduserer visuelle inntrykk.

FOTO: MATTIAS HAMREN

Læring handler om trygghet og fokus. For å ta til seg kunnskap, må hjernen kunne fokusere uten å bli forstyrret av distraksjoner.

Hjernene våre, særlig unge hjerner, kan bare ta inn én ting om gangen. At vi kan «multitaske» er nemlig en myte. Vi mister faktisk fokus når hjernen tvinges til å veksle mellom ulike aktiviteter, noe som ikke sjelden skyldes nettopp negative distraksjoner.

For at hjernen vår skal fungere optimalt, må vi også føle oss trygge. Ellers havner vi i fluktmodus og får problemer med å konsentrere oss. For å tilegne seg kunnskap må hjernen kunne fokusere på den aktuelle oppgaven – en usikker hjerne kan altså i seg selv være en negativ distraksjon.

På skolen kan distraksjonene komme fra mange steder. Det kan være alt fra sterke farger til distraherende mønstre, summende vifter, dårlig luftkvalitet, rotete bokhyller, forstyrrende lyder, utilstrekkelig belysning, flimrende lys eller rett og slett ubehagelige møbler. Inntrykk i elevens siktlinje, spesielt i klasserom, er ekstra viktig å tenke på i denne sammenhengen.

Gardiner eller skjermer kan bidra til å redusere distraksjoner. Det kan dreie seg om vegger som er fylt av ting, der man vil skjule inntrykkene midlertidig, eller vinduspartier som vender mot utendørsmiljøer med mye bevegelse. Et godt alternativ når det gjelder vinduer er å froste en del av ruten. Det reduserer distraksjoner, men slipper samtidig inn det viktige dagslyset.

Gjennom nøye planlagte innredningsløsninger kan vi minimere distraksjoner, gi fri sikt og skape trygge hjørner. På den måten blir læringsmiljøene roligere, tryggere – og optimalisert for læring. ✱

«Multitasking er en myte. Hjernene våre er ikke laget for å gjøre flere ting samtidig.»

Ulrika Ahlqvist og Linda Bellvik fra Hjärnberikad har i mange år samarbeidet med Sveriges ledende hjerneforskere for å tydeliggjøre og forklare hjernens kjemi.

10 tips

Minimer distraksjoner

1

Lukket eller delvis lukket oppbevaring minimerer visuelle inntrykk og gir en roligere følelse.

2

Skuffer og dører med myk lukking reduserer støy.

3

Gardiner langs veggene gjør det enkelt å skjule ting som ikke har med den aktuelle undervisningen å gjøre.

4

Frostet folie på deler av vindusrutene reduserer visuelle forstyrrelser og bevegelser utenfor rommet.

5

Gulvskjermer, oppbevaringsløsninger og myke møbler med høy rygg skaper rom i rommet og trygge hjørner.

6

Unngå mønstre, sterke farger eller for mange forskjellige farger i samme rom.

7

Merk av områder og soner med farger for å bidra til trygghet og navigering.

8

Teppe på teppe gir et godt lydmiljø og markerer også en sone som inviterer til å sette seg ned.

9

Lydabsorbenter i ulike utførelser og alle typer polstrede møbler bidrar til et bedre lydmiljø.

10

Hjul på stoler, bord, oppbevaring og gulvskjermer gir stillere forflytning.

Det viktige forarbeidet

Fokus på fleksibilitet, innbydende miljø, god akustikk og bærekraft. Det ble gjort et grundig forarbeid da Rosenbergsskolan i Tidaholm kommune skulle bygges.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMREN

Da Tidaholms kommune skulle bygge en ny skole, var den pedagogiske idéen med allerede fra planleggingsstadiet. Grundig kartlegging av behov og arbeidsmåte samt involvering av elever og ansatte har resultert i et læringsmiljø som støtter skolens visjon om å være imøtekommende, fleksibel og bærekraftig. Rosenbergsskolan skal være et sted der man utvikler kunnskap for livet – med elevenes beste i fokus.

– Når man skal investere i en ny skole, må man først spørre seg selv hva man vil med læringsmiljøet og hvorfor man skal gjøre endringene. Jo tidligere man har et helhetsperspektiv på alt fra arkitektur til innredning, desto bedre. Det finnes ingen snarveier til å skape miljøer som gir trygghet, arbeidsro og læring, så prosessen må ta tid, sier Ulrika Eskilsson, rektor ved Rosenbergsskolan.

Kinnarps fikk tidlig muligheten til å presentere sin læringsmiljøanalyse Next Education®. Deretter fulgte et tett samarbeid med ledelse, prosjektgruppe, ansatte og elever. Gjennom en rekke forelesninger, studier, workshops og nettundersøkelser ble alle parter engasjerte.

Resultatet er et læringsmiljø som støtter skolens visjon. I dag preges skolen av fleksible innredningsløsninger, med varierte møbler som kan kombineres og justeres på ulike måter. Valget av ulike pastellfarger i duse nyanser som går ton i ton gjør det også lett å kombinere møbler uten at det blir et rotete inntrykk.

«Det finnes ingen snarveier til å skape miljøer som gir trygghet, arbeidsro og læring, så prosessen må få lov til å ta tid.»

Alle klasserom har bordet *Origo* i ulike størrelser og fasonger, for enkelt å kunne ommøbleres slik at det passer den aktuelle læringssituasjonen. Den ergonomiske elevstolen *Xpect* har en innebygd naturlig bevegelse i ryggen, samt regulerbar sittedybde og fotstøtte. Den kan enkelt henges opp på to forskjellige måter for å gjøre det lettere å holde rent, og den kan stables for å spare plass.

SAMTLIGE KLASSEROM HAR variert møblering, funksjonell oppbevaring samt tilstøtende grupperom. De myke, polstrede møblene og de lydabsorberende skjermene bidrar til et godt lydmiljø og en hyggelig atmosfære. Alle korridorer og fellesområder er smart møblert for å fungere som studieområder og for å støtte uformell læring. I biblioteket er det skapt trygge hjørner, og i SFO-lokalene har man soner for ulike aktiviteter. I skolens spesielle undervisningsgruppe for 1. til 3. klasse er innredningen planlagt for å dekke behovene til hver enkelt elev. Oppbevaring og skjermer på hjul gjør det enkelt å dele opp, slik at alle får sin egen plass.

En annen detalj for trygghet er at toalettene er utstyrt med sesongbetont lyd, for eksempel fuglekvitter.

– For oss var kontakten med Kinnarps avgjørende. De hjalp oss med å kartlegge og analysere behovene, involvere de ansatte, gjennomføre studiebesøk og workshops samt formulere visjon og mål. Medarbeiderne våre har fått mulighet til å være med og påvirke innredningen, men de er også blitt inspirert, påvirket og har fått kunnskap og nye idéer. Det har vært en kunnskaps- og endringsreise for oss alle, sier Ulrika Eskilsson.

ÉN AV suksessfaktorene, ifølge Anders Larsson, læringsmiljøstrateg hos Kinnarps, var at det var tid og mulighet for diskusjoner og dialog. På den måten har man kunnet skape bærekraftige innredningsløsninger for ulike læringssituasjoner, som støtter både elever og lærere og som utnytter skolens kvadratmetre på en effektiv måte.

«Fordi vi kom tidlig inn i prosessen, hadde vi tid til å kartlegge behov, diskutere og reflektere rundt utfordringer og muligheter ved prosjektet, identifisere hva som fungerte bra og mindre bra i de eksisterende læringsmiljøene og samle verdifull kunnskap, sier han.»

I løpet av endringsreisen forsto prosjektgruppen hvor viktig det var å planlegge hvordan de nye læringsmiljøene skulle introduseres for elever og ansatte når de var klare til innflytting. Inspirert av andre prosjekter som Kinnarps har gjennomført, laget Rosenbergsskolan derfor en såkalt playbook, en bok som beskriver skolens visjon og retningslinjer for de ansatte. Boken ble delt ut til alle ansatte før åpningen av den nye skolen.

– Det skaper tydelighet, trygghet, kraft og energi at vi alle vet hva som gjelder, sier Ulrika Eskilsson. ✱

FAKTA

Kunde: Rosenbergsskolan, Tidaholm kommune
Antall elever: 500
Klassetrinn: 1. til 6. klasse
Antall ansatte: 70
Areal: 7 200 kvadratmeter på to plan
Ferdigstillelse: Høsten 2020

Alle skolens arealer er nøye planlagte for å støtte ulike former for læring. Her er *Space* oppbevaring plassert som et hjørne og utstyrt med myke sitteplasser. *Vibe* lydabsorberende skjerm med skrivetavle er utstyrt med hjul som gjør det enkelt for de mindre elevene å trille den med seg der de trenger den.

«Et fint miljø gjør at både barn og ansatte føler seg mer verdsatt.»

3x produkter

Møbler som bidrar til god helhetsergonomi.

Stol *Xpect*

Sofa *Pio*

Oppbevaring med lydabsorbent *Space*

Skaler ned og skap orden

Det tradisjonelle klasserommet har sine gode sider. Malin Valsö, psykolog og elevhelsekonsulent, mener at det eksperimenteres for mye med skolearkitektur.

TEKST: SALKA HALLSTRÖM FOTO: KARL NORDLUND

Fra støyende korridorer på begynnelsen av 1900-tallet til åpne landskap på 2000-tallet. Skolene i Sverige sliter med ulike arkitektoniske mangler, avhengig av byggeår. Hvordan kan vi optimalisere disse miljøene for trygghet, arbeidsro og læring? Dette temaet tar psykologene Malin Valsö og Frida Malmberg fatt på i boken *Fysisk lärmiljö*.

– Den ble til da vi jobbet som skolepsykologer og ble møtt av rotete og kaotiske miljøer i skole etter skole, forteller Malin Valsö.

Samme år som boken ble utgitt, i 2019, begynte man å snakke om skolemangelen i landet, og mottoet «tusen skoler på ti år» fikk fotfeste i debatten.

– Det visste vi ikke da vi skrev boken. Etter det har svenske Boverket kommet med retningslinjer, og man har begynt å snakke mer om det fysiske læringsmiljøet. I dag ser jeg en endring ute på skolene, for eksempel at det er mindre distraherende glasspartier i klasserommet, sier Malin Valsö.

Hva er de mest kritiske punktene i dagens læringsmiljøer?

– Vi har dels problemet med at skolegårdene krymper i storbyene, men først og fremst at man vil bygge store skoleenheter. For stor skala fører til at det relasjonelle reduseres, og det blir også vanskeligere å skape romslighet i utemiljøet.

Hvilke utfordringer har vi arvet fra historien?

– Skolene fra første halvdel av 1900-tallet har for trange klasserom for dagens store klasser, de mangler grupperom og korridorene er bare korridorer. Lydnivået kan være sjokkerende. På 1950-tallet ble ikke grupperom prioritert, mens skolene på 1970-tallet er vanskelig å orientere seg i, og med så lav takhøyde at luften blir dårlig. Så har vi skolene fra 2000-tallet, med glassvegger som skaper distraksjoner og åpne landskap der man får oversikt, men ingen tilhørighet. Der finner vi tilknytningen til det digitale samfunnet, uten lagringsplass siden alle skulle jobbe fra datamaskinen. Det var omtrent «her møtes vi og kommuniserer og googler». Arkitektoniske og pedagogiske idealer har styrt utviklingen.

Hvordan bør vi heller tenke?

– Innovativ arkitektur vekker oppmerksomhet, men man skal ikke eksperimentere med elever. Å være tradisjonell er ikke alltid kjedelig eller feil. Rektangulære rom er for eksempel å foretrekke fremfor andre merkelige fasonger. Da kan de sitte som på kino og konsentrere seg om det som skjer der fremme. Møbleringen kan varieres og ommøbleres for å tilpasses ulike læringssituasjoner. Jeg synes at man kan gi arkitekturpriser til skoler når man har evaluert hvordan de fungerer, ikke når de innvies.

Finnes det innsikt fra den kognitive og nevropsykologiske forskningen som viser hvordan det fysiske miljøet påvirker elevenes læring?

– Det generelle utgangspunktet er at distraksjoner, som kan være visuelle eller hørbare, stresser hjernen vår. Det forringer kvaliteten på det vi produserer, og må derfor minimeres. Rommene bør være koselige, men enkle og ryddige. Vi kan trenge visuell støtte, men de bør først hentes frem når de er aktuelle. ✱

5x tips

Slik kan du forbedre det fysiske læringsmiljøet.

1

Skjermer er svært nyttige. De gir god akustikk og visuell avskjerming.

2

Sats på ett bord per elev. De kan gjøres om til tomannsbord ved behov.

3

Velg oppbevaring med dører eller fronter, slik at det ikke blir rotete.

4

Kompletter tavlen med en mindre tavle på siden, for ulike typer informasjon.

5

Yngre elever bør ha elevbord med lokk, da blir det mindre løping.

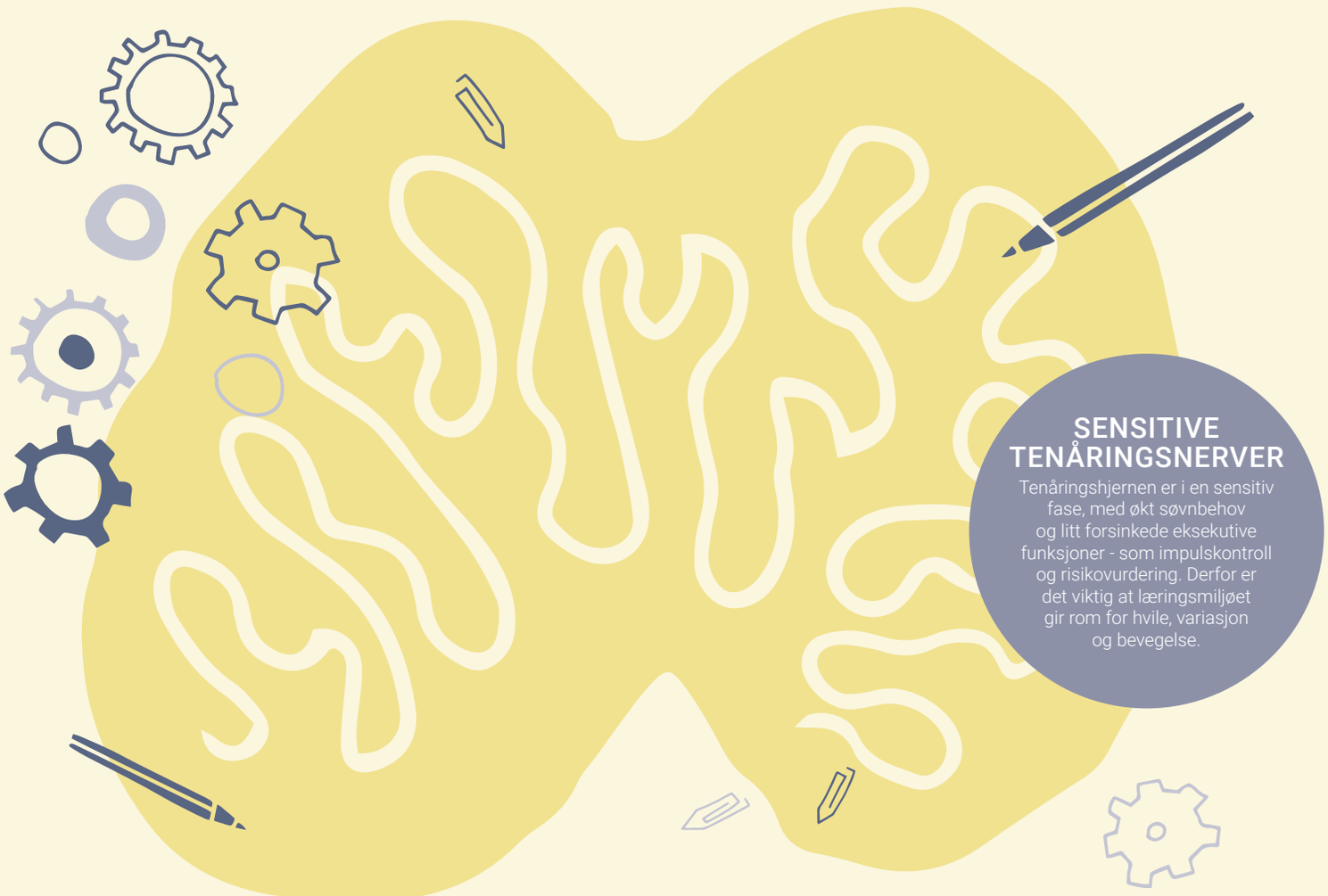

SENSITIVE TENÅRINGSNERVER

Tenåringshjernen er i en sensitiv fase, med økt søvnbehov og litt forsinkede eksekutive funksjoner - som impulskontroll og risikovurdering. Derfor er det viktig at læringsmiljøet gir rom for hvile, variasjon og bevegelse.

Under utvikling

Bevegelse, hvile og trygghet. Hjernen trenger mye omsorg i oppveksten. Det er da den er mest formbar – og følsom for inntrykk.

TEKST: SALKA HALLSTRÖM ILLUSTRASJON: MAJ NORRBY

TikTok? Nei, takk!

En rekke forskere verden over, har fastslått at TikTok har samme effekt på den unge hjernen som narkotika, en kjemisk ubalanse som påvirker de fleste kognitive funksjoner negativt.

HJERNEKRAFT

Bevegelse gjør oss gladere, smartere og mer fokuserte. Regelmessig fysisk aktivitet setter i gang dannelsen av hjerneceller og øker mengden viktige signalstoffer. Aerob trening, som løping og svømming, utvikler også den fremre delen av hippocampus og den romlige hukommelsen.

80

prosent av hjernens utvikling skjer i tenårene. Den siste fasen inntreffer i alderen 25–30 år, da frontallappen – vårt «beslutningssenter» – modnes.

1+1=3

Positive møter er viktig, ikke minst for unge. Forskning viser at hjernene våre blir synkronisert når vi samhandler med hverandre. Når «nevral synkronisering» oppstår i en gruppe, indikerer det at samspillet blir bedre og at forståelsen mellom individene øker, noe som kalles «gruppekognisjon».

TRYGG=SMART!

Å skape trygge skolemiljøer er viktig, ikke minst for hjernen vår. For når hjernen er trygg, får den nemlig tilgang til alle funksjonene i den smarte hjernen, noe som gjør at vi blir kreative og løsningsfokuserte.

STRESS AKKURAT PASSE!

Når vi lærer noe, danner hjernen nye nerveceller, såkalt «nevrogenese». For at det skal kunne skje, må nivået av stresshormonet kortisol ikke være for lavt, men heller ikke for høyt. Gruppeeksponering og sensorisk overbelastning er eksempler på faktorer som får kortisolet til å stige, og gjør hjernen mindre mottakelig.

NEVROPLASTISITET

Hjernens evne til å omstrukturere seg som respons på omverdenen kalles «nevroplastisitet», en prosess som er intensiv under oppveksten. Da er hjernen mest mottakelig og derfor også ekstra sårbar for negative inntrykk.

6 200

Omtrent så mange «tankespor» har vi hver dag, ifølge en studie fra Queen's University i Ontario, Canada.

Kilder: Hjärnberikad, Keio University, Tokyo, Queen's University, Kingston, Jyväskylä Universitet, Jyväskylä, National Institutes of Health, Maryland, Harvard Magazine.

Optimaliser læringsmiljøet: KULTUREN

1

Kjenn din kultur – menneskene, arbeidsmåten og stedet.

2

Utvikle læringsmiljøer demokratisk gjennom involvering og kunnskapsdeling.

3

Still spørsmål om hva som fungerer og ikke fungerer, pedagogisk og fysisk.

4

Ikke la deg blende av det som er nytt. Identifiser og kartlegg faktiske behov.

5

Ta utgangspunkt i den pedagogiske idéen, og prøv den ut i praksis.

Tryggere kan ingen være

Den beste skolearkitekturen er trygg og dynamisk. Peter Lippmann, amerikansk arkitekt og forsker, forteller hvordan han skaper læringsmiljøer ut ifra forskning og moderne teorier. I sin siste bok understreker han også viktigheten av en tverrfaglig arbeidsmåte.

TEKST: SALKA HALLSTRÖM FOTO: JOHANNA WALDEN

Oppbevaringen *Space Kids Corner* fungerer både som bokhylle og et koselig krypinn. Lenestolen *Fields* med høy rygg gir en egen, trygg plass.

Hvordan ser den optimale skolen ut? Peter Lippmann har viet et helt yrkesliv til dette spørsmålet. Den amerikanske arkitekten og forskeren har designet og studert skolemiljøer over hele verden, fra USA og Japan til Sverige. Stockholm-kommunene Nacka og Huddinge har for eksempel brukt hans ekspertise i flere skoleprosjekter. Lippmann har også skrevet flere bøker om temaet. I 2023 ble *Creating Dynamic Spaces for Learning* lansert, en evidensbasert veiledning til utforming av læringsmiljøer. Her fastslår Lippman at god skolearkitektur må ta utgangspunkt i forbindelsen mellom forskning, praksis og teori for å skape dynamiske miljøer for læring. Gjennom ulike definerte miljøer skapes en følelse av stedet.

– Når vi analyserer læringsmiljøer, tar vi hensyn til følelsen i rommet, inkludert møblering, områder for elevarbeid utenfor klasserommet og lærer-elev-interaksjoner. Plasseringen av bord og stoler vurderes – i rekker eller grupper, sentralt eller langs veggene, forklarer han på videolink fra Perth, Australia, der han nå bor med familien sin.

Ett av Lippmanns signaturkonsepter er «trygge hjørner», et designelement som gir beskyttelse og oversikt.

– Trygge hjørner sikrer at elevene føler seg trygge og komfortable. Det reduserer også konkurransen om sitteplasser, noe som gir rom for bedre fokus. Man kan bruke møbler til å skape slike hjørner – eller bygge dem inn i arkitekturen.

I den nyeste boken skriver du om viktigheten av en tverrfaglig tilnærming. Fortell!

– Teorien representerer prinsipper for aktivitetsbasert praksis – ikke minst Vygotskijs lære. Forskning utforsker konseptet, mens praksis gir innsikt i hvordan steder fungerer, hvordan læring foregår og hvor mennesker befinner seg.

Hvilke læringsteorier henter du inspirasjon fra?

– Fremfor alt Vygotskij og Dewey (ledende skikkelser for den såkalte «progressive skolen» innen moderne læringsteori, red. anm.). Vygotskij understreket viktigheten av redskaper eller artefakter, Dewey ga oss begrepet «situert læring» (innsikten om miljøets betydning for kunnskapsinnhenting). Tharp og Gallimores konsept for aktivitetsmiljøer har også stor betydning.

Hvilken rolle spiller estetikken?

– Det er viktig. Vi trenger balanse. Akkurat som et rom kan være overfylt med møbler, kan det også være overfylt visuelt. Vi må designe disse stedene for de som skal bruke dem. For lek, arbeid og læring. Vi bør bruke biofile løsninger, som å blande tre med duse blå og grønne farger.

Hvordan ser du for deg fremtiden for skolearkitektur?

– Jeg har håp, det må vi ha. Men jeg blir frustrert. Hvorfor? Skoler jeg har jobbet med, tror at man kun får til endring om de får nytt bygg. Arkitekter er ikke alltid bevisste på forskningslitteraturen. Og vi gir priser til prosjekter når de er ferdige, i stedet for å se hvordan de utvikler seg.

Hva gir deg håp?

– Når jeg ser ledelsen jobbe med de ansatte, utreder og utvikler en visjon. Når lærere deler sin praktiske kunnskap. Når bygninger omformes til dynamiske steder for læring. Når forskningen integreres i design og praksis. Og når jeg ser barn smile og le på de stedene de lærer. Det er fantastisk! ✱

«Konseptet trygge hjørner gir elevene beskyttelse og oversikt.»

Optimaliser læringsmiljøet: ARKITEKTUREN

1

Undersøk de fysiske arkitektoniske mulighetene i læringsmiljøet, som vegger, gulv og tak.

2

Utforsk de myke arkitektoniske verdiene som trygghet, arbeidsro og fellesskap.

3

Når du velger møbler, spør deg selv hvordan og når de skal brukes, og hvem som skal bruke dem.

4

Bruk møbler til å skape miljøer for ulike aktiviteter både i og utenfor klasserommet.

5

Ikke overbelast klasserommet. Gi lærere og elever rom og mulighet for samhandling.

Sunn bevegelse

Bedre helse, konsentrasjon og inkludering. Kinnarps har laget en rekke designløsninger som oppmuntrer til sunn bevegelse.

TEKST: JOHANNA WALDEN FOTO: JESPER GEORGSSON

ELEVATE – LETTPLASSERT HEV- OG SENKBART BORD

Elevate gjør det enkelt for eleven å veksle mellom å sitte og stå, og bordet heves og senkes med gassfjær.

Det høydejusterbare elevbordet *Elevate*

ELEVSTOLER SOM FREMMER KONSENTRASJONEN

Å sitte trenger ikke å bety å sitte stille! Stoler med mikrobevegelser hjelper elevene med å opprettholde konsentrasjonen lenger.

XACT – ELEVENS KONTORSTOL

Ergonomisk elevstol med justerbar høyde og setedybde for perfekt arbeidsstilling, uansett størrelse og alder. Freefloat™-mekanismen gjør at sete og rygg beveger seg med eleven, oppmuntrer til positive mikrobevegelser og bidrar til å opprettholde konsentrasjonen.

Stol *Xact*

Stol *Xpect*

XPECT – MED INNEBYGD BEVEGELSE

Den fleksible ryggen tillater mikrobevegelser og gjør det enkelt å endre sittestilling. Et design som gir høyere komfort og gjør det lettere å konsentrere seg. Enkel å stable og henge opp, noe som bidrar til fleksibilitet.

Den statiske sittestillingen burde høre fortiden til, spesielt på skolen. En studie utført på oppdrag av Kinnarps viser at nesten halvparten av alle elever i Sverige opplever at de sitter ukomfortabelt. Statiske og ukomfortable arbeidsstillinger kan gi alvorlige helsemessige konsekvenser. Man blir sliten, skjelettet blir svakere, musklene visner og stoffskiftet går saktere. Det påvirker også konsentrasjonen negativt, og dermed også evnen til å lære.

Ved å i stedet oppmuntre til bevegelse i læringsmiljøer, bidrar man til både bedre helse og konsentrasjon. Det handler ikke om å innrede med trimsykler eller tredemøller, men snarere om å skape naturlig bevegelse i læringsmiljøets utforming, og velge møbler som oppmuntrer til mikrobevegelser. Anders Larsson, læringsmiljøstrateg hos Kinnarps, understreker at variasjon i innredningen ikke bare gir bedre forutsetninger for fokus i læringen, men også skaper inkludering.

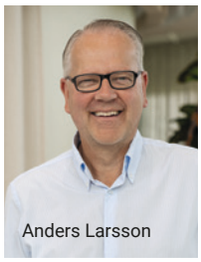

Anders Larsson

– Løsninger som er tilpasset barn med spesielle behov, er ofte til fordel for alle, men husk at ulike barn lærer best på ulike måter, sier han.

– En variert og fleksibel, men enhetlig innredningsløsning kan derfor være nøkkelen til å gi alle elever trygghet og fokus. ✱

Balanseball *Boullee*

Krakk *Plint*

Krakk *Rocca*

AKTIV, MEN STILLE

Møbler med innebygd mobilitet gjør at studenten kan bevege seg stille uten å forstyrre vennene sine.

Tilbake til fremtidens bærekraftige skole

Høsten 2017 åpnet Sjölunda skole i Lidköping dørene til sine nybygde, innovative og fleksible læringsmiljøer. Seks år senere dro vi tilbake for å spørre rektor Sofia Sabel Andersson hvordan de har klart å skape en så langsiktig bærekraftig skole, og hvordan læringsmiljøene påvirker trivsel og resultater.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: NILS ODIER, DANIEL HUNDVEN-CLEMENTS

Når sa du at skolen ble bygget? Sjölunda skoles rektor Sofia Sabel Andersson er vant til både de mange nasjonale og internasjonale studiebesøkene og overraskelsen de besøkende får når de skjønner at skolen med sine lyse miljøer, myke tekstiltepper og polstrede møbler faktisk ikke lenger er helt ny. Da skolen ble utformet, jobbet hun tett sammen med den tidligere rektoren Elisabet Ingemarsson med alt fra virksomhetsidé, rekruttering og innredning, og hun har en tydelig formening av hvordan det har blitt så bra.

– Nøkkelen var at Elisabet hadde et klart bilde av hva hun ville med skolen. I løpet av prosessen involverte vi etter hvert både ansatte og barn, analyserte behovene våre og spurte oss selv hva vi skulle gjøre, hvordan vi skulle gjøre det og hvorfor.
Vi tok også alt steg for steg, slik at vi hadde mulighet til å teste og evaluere valgene vi gjorde underveis, sier hun.

Allerede tidlig i prosessen samarbeidet skolen tett med Kinnarps, med blikket fast rettet mot målet om at det fysiske miljøet alltid skal støtte den pedagogiske idéen og respektere hver enkelt persons forutsetninger og behov i sin læring.

– Vi var utrolig nøye med at de som bygget skolen, de som utformet den og de som søkte seg hit som pedagoger, skulle forstå skolens visjon og dele vårt syn på at barna her er kompetente, med en iboende lyst til å lære og utvikle seg. Da må man våge å utfordre vante måter å jobbe på, og innse at dagens barn har nye måter å lære på. Det stiller krav til både pedagogikken og innredningen, fordi de to henger sammen, sier Sofia Sabel Andersson.

OVERBEVISNINGEN, SOM FORTSATT gjelder, var at løsningene må tilpasses dagens og morgendagens måte å lære på. Ulike aktiviteter krever ulike miljøer, og alle barn lærer på ulike måter. Noen trives med å jobbe i gruppe, andre trenger privatliv, noen vil stå ved et høyt bord og noen ligger helst på et teppe på gulvet. Og læringen skjer ikke bare i klasserommet, hele skolen må være et læringsmiljø.

– Vi er tydelige på at pedagogene ikke bare kan sette opp en tradisjonell sitteplass og være fornøyde med den, men må reflektere over hvordan de vil jobbe og hvordan de vil samhandle med elevene. Det fysiske miljøet skal alltid henge sammen med idéen om læring og det å jobbe med barna for å hjelpe dem videre. Skal vi jobbe alene eller i samarbeid? Kan jeg være fleksibel med de møblene jeg har? Hvordan planlegger jeg miljøet for vellykket læring? Man må ganske

Rektor Sofia Sabel Andersson

Rektorens tips

Løsninger som varer over tid.

1

For å skape langsiktig bærekraftige læringsmiljøer, start i en felles prosess med skoleledelse, pedagoger, elever, arkitekter og innredningsdesignere. Sett læringen i sentrum og spør dere selv hva, hvordan og hvorfor dere skal innrede på en bestemt måte. Virksomhetsidéen må alltid komme før møblene. La det være plass til testing og evaluering underveis. Og sørg for å holde visjonen levende gjennom for eksempel samtaler med elevene og de ansatte.

2

Skap ulike miljøer og sittemuligheter for ulike aktiviteter og måter å lære på. Både i hvert klasserom og i skolen som helhet. Barn lærer på ulike måter, og det er viktig å skape fleksibilitet og variasjon. Vår erfaring er at slike løsninger stimulerer lysten og kreativiteten, gir et ergonomisk skolemiljø og møter barnas behov på en bedre måte enn tradisjonelle klasserom. Bygg inn fleksibilitet for enkelt å kunne endre og tilpasse.

3

Våg å velge møbler med trekk. Det gjør underverker for miljøet ved å dempe lyd, øke trivselen og skape bedre arbeidsro for elevene. Det fysiske miljøet skal støtte barna i læringen, og da spiller også materialer og farger stor rolle. Inkluder barna i å ta ansvar for skolemiljøet og forklar dem hvorfor det er viktig. Tilstedeværende voksne gjør at dere kan ta tak i ting umiddelbart når de skjer.

Pedagogene

HVORDAN STØTTER DET FYSISKE MILJØET ARBEIDET DERES?

Ulrika Jahnstedt, hovedlærer i svensk og natur- samfunns- og miljøfag.
«Ulike barn har ulike forutsetninger og behov, så innredningen vår med ulike typer fleksible læringsmiljøer er utrolig verdifull i undervisningen min. Planløsningene og møblene gjør også at vi lærere alltid ser barna, noe som både skaper større trygghet og bedre resultater.»

Emma Gustafsson, grunnskolelærer i SFO og kroppsøving
«De trukkede møblene våre bidrar til et behagelig lydnivå, og de myke teppene danner et slags trygt rom i rommet der elevene kan ligge og lese eller skrive. Variasjonen er viktig, slik at elevene kan velge om de for eksempel vil sitte eller stå ved et høyt bord, eller slappe av i en myk sofa eller lenestol.»

SE MER FRA SJÖLUNDA SKOLE:

enkelt ha en virksomhetsidé før man møblerer, sier Sofia Sabel Andersson.

TONEN ANGIS ALLEREDE ved hovedinngangen, der en lys og innbydende aula i form av et amfi ønsker elevene velkommen med verdiordene «lagånd, ansvar, glede». Her kan man samles i større eller mindre grupper, planlagt eller spontant. I tilknytning ligger biblioteket med flere myke sittemuligheter, og rett over amfiet finnes det flere områder for både individuelt arbeid og gruppeoppgaver. I hvert klasserom er det mulig å velge plass etter behov og forutsetninger – for eksempel om man vil sitte ved et høyt bord, slappe av i en lenestol eller ligge på et mykt teppe på gulvet.

Tanken er også at klasserom og andre områder raskt skal kunne ommøbleres for undervisning i for eksempel mindre grupper eller for prosjektarbeid. For å styrke den fleksible måten å jobbe på, har skolen også integrert et avansert digitalt læringsmiljø i det daglige arbeidet.

– Vi mener at skolen må endres i takt med samfunnet, og at én av våre oppgaver er å forberede elevene våre på et fremtidig arbeidsliv. Derfor har vi utvidet synet på skolemiljøet og blandet skolemøblene med kontormøbler og møteromsmøbler slik at det passer både elevene og pedagogene. Det er fascinerende å se hvordan barna finner nye måter å sitte på, for eksempel i en trukket lenestol, sier Sofia Sabel Andersson.

DET ER ÉN TING Å skape en skole som føles inspirerende og innovativ når den er ny, en annen å bevare denne følelsen og disse verdiene år etter år.

Hva er hemmeligheten bak at Sjölunda skole har lyktes så godt med det?

– Det er alltid en utfordring å holde fast ved sin opprinnelige idé, spesielt ettersom vi også har blitt flere elever og pedagoger i løpet av disse årene. Et enkelt svar på spørsmålet er at vi gjorde det riktig fra starten av. Vi utførte analysen, utviklet en visjon, hadde tankene på det fysiske miljøet tidlig i arbeidet og inkluderte både de ansatte og barna i prosessen. Det gir gode forutsetninger for å skape en langsiktig bærekraftig virksomhet.

Men hva gjør dere for å holde liv i visjonen i hverdagen?

– Mange av oss som var med fra begynnelsen, er fortsatt her. Det er lite gjennomtrekk blant ansatte fordi mange trives her, det er en god grunnforutsetning. Men så må vi også fortsette å utvikle oss og få alle de nye med på toget. Vi jobber kontinuerlig med å evaluere virksomheten, og tilpasser konseptet etter behov. Det handler om å jobbe aktivt med personalgruppen, snakke mye om verdiene våre, støtte hverandre og unngå å gjøre klasserommet til isolerte øyer. Her er alle barn alles ansvar.

Dere har valgt å innrede med mange møbler med trekk, noe som mange skoler er skeptiske til. Hva skyldes dette?

– For oss er valget en selvfølge. Møbler med trekk øker trivselsfaktoren, så enkelt er det. De demper lyd, er behagelige å sitte i, ser pene ut, ja, det er mange gode grunner til det. Eventuelle problemer synes jeg at man kan og skal håndtere, i stedet for å velge bort innredning som faktisk gjør virksomheten bedre.

Møblene med trekk ser like friske og nye ut som i starten, hva er trikset?

– Det er egentlig ingen hemmelighet, det handler om å få barna til å føle seg delaktige, ta ansvar og forstå hvorfor de fysiske miljøene er viktige. Vi sørger for å inkludere dem, for eksempel ved å rydde opp sammen og snakke om hvorfor vi tar vare på det vi har. Det er også viktig at de voksne er til stede som rollemodeller og viser at de ser elevene og hva som skjer på skolen. På den måten kan vi ta tak i ting umiddelbart når noe skjer.

Du sier at det fysiske miljøet her støtter læringen, kommer det også til syne gjennom studieresultatene?

– Vi måler trivsel og arbeidsro og får gode resultater, så vi vet at elevene og pedagogene våre har det bra, og at de fysiske miljøene er en sterkt bidragende årsak. Deretter er det vanskelig å måle nøyaktig hvordan kunnskapsnivået og læringen henger sammen med det fysiske miljøet. Våre fleksible og aktivitetsbaserte løsninger gjør at vi kan tilpasse undervisningen til ulike situasjoner, for å fungere for både barn og voksne. For meg er det en selvfølge at de fysiske miljøene påvirker studieresultatene positivt. ✸

FAKTA

Kunde: Sjölunda skola, Lidköpings kommune
Antall elever: ca. 300
Klassetrinn: 1. til 6. klasse
Antall ansatte: 45
Areal: 6 500 m² på to plan
Ferdigstillelse: Høsten 2017

Hva er din favorittplass på skolen?

Lilly 7 år
«Biblioteket er favorittstedet mitt! Her er det koselig og man kan velge mellom flere forskjellige møbler, eller ligge på det myke teppet.»

Ivar 9 år
«Jeg trives best på plassen min i klasserommet. Jeg liker å sitte nær vinduet, og stolen min er kjempefin!»

Ilse 11 år
«Min favorittplass er nok i de myke stolene i klasserommet vårt. Der liker jeg å sitte fordi det er behagelig og jeg kan fokusere.»

Fleksibilitet – planlegg for ulike læringssituasjoner

Gjennomtenkte og godt planlagte innredningsløsninger er fleksible og kan endres over tid. Men hva innebærer egentlig fleksibilitet?

TEKST: JOHANNA WALDEN FOTO: MATTIAS HAMRÉN

Læringsmiljøene som skapes i dag, skal vare i flere tiår. Derfor er det ekstra viktig å tenke på hvordan man skal forberede miljøene for at de skal være tilgjengelige og fungere – både for nåværende og fremtidige behov. En variert innredning som enkelt kan ommøbleres for å støtte ulike læringssituasjoner og ulike behov på best mulig måte, gir en løsning som holder over tid. Stabelbare stoler og krakker, sammenleggbare bord, oppbevaringsløsninger og bord og skillevegger med låsbare hjul, er eksempler på møbler som gjør at et rom raskt kan endres.

Klasserommets utforming må tillate at man kan veksle sømløst mellom forelesning, gruppearbeid, individuelt arbeid, arbeid to og to og diskusjon – derfor er en fleksibel innredning ekstra viktig her. Men fleksibilitet kan bety så mye, og hva man definerer som fleksibelt, kan variere mellom de forskjellige skolene. Derfor er det veldig viktig at man er enig i planleggingsfasen om hva man faktisk trenger. For å grep om hva fleksibilitet er, kan man dele det inn i tre nivåer. Husk at uansett hvilken type fleksibilitet man skaper, er det også viktig at man innreder med en form for fast innredning i rommene som gir trygghet og gjenkjenning. ✱

Tre nivåer av fleksibilitet

Langsiktig fleksibilitet

Det som kanskje ikke er synlig i den daglige virksomheten, men som på lang sikt gjør at man enkelt kan endre, oppdatere, skalere opp eller ned innredningen etter behov. Det kan handle om at man har investert i en innredning der man kan skifte ut deler, trekke om møbler eller endre eller bygge på løsningene.

Kortsiktig fleksibilitet

Muligheter for ommøblering ved behov uten å skape et rotete visuelt inntrykk, for eksempel når man trenger å møblere for et midlertidig læringsmiljø til et tidsavgrenset prosjekt.

Daglig fleksibilitet

Mulighet til enkelt å ommøblere bord og stoler avhengig av hvilken læringssituasjon man ønsker. Mulighet for å trille med seg en tavle, heve og senke bord og stoler, eller stable krakker som for øyeblikket ikke brukes.

Et bærekraftig klasserom som er forberedt for ulike læringssituasjoner

Ved å velge en fleksibel innredning, kan man utforme et velfungerende og fremtidsrettet klasserom. Her er samme klasserom på 60 kvadratmeter innredet på fire ulike måter med de samme møblene, for å passe til ulike læringssituasjoner.

Gruppearbeid

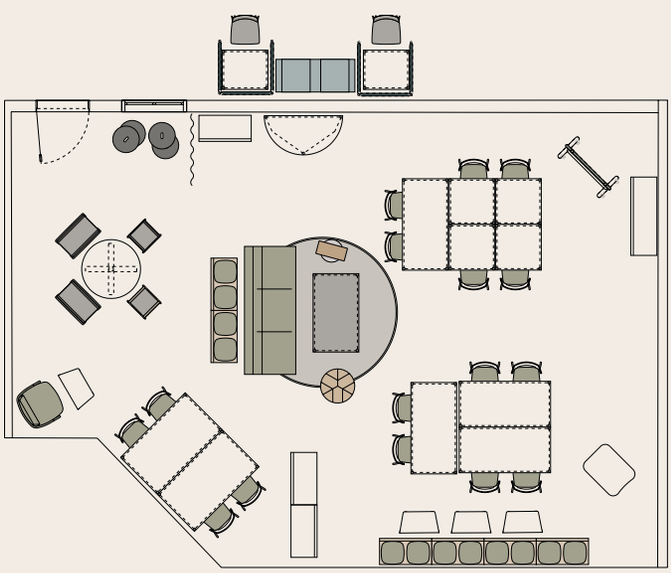

Diskusjon

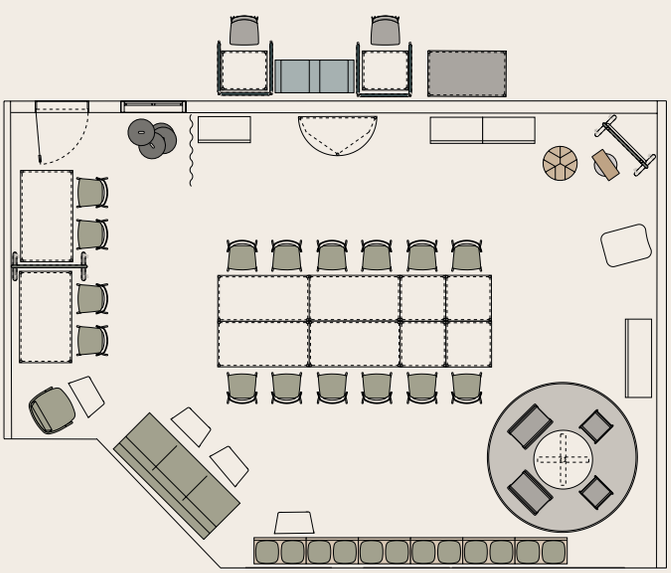

Forelesning

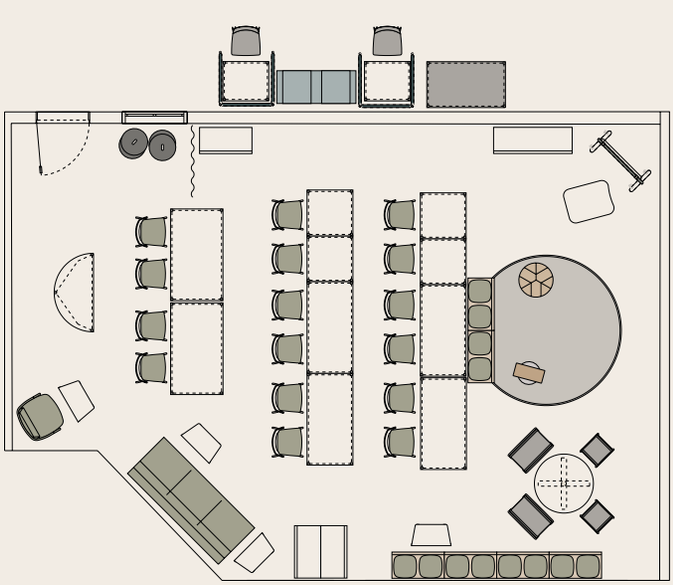

Enkeltarbeid/arbeid to og to

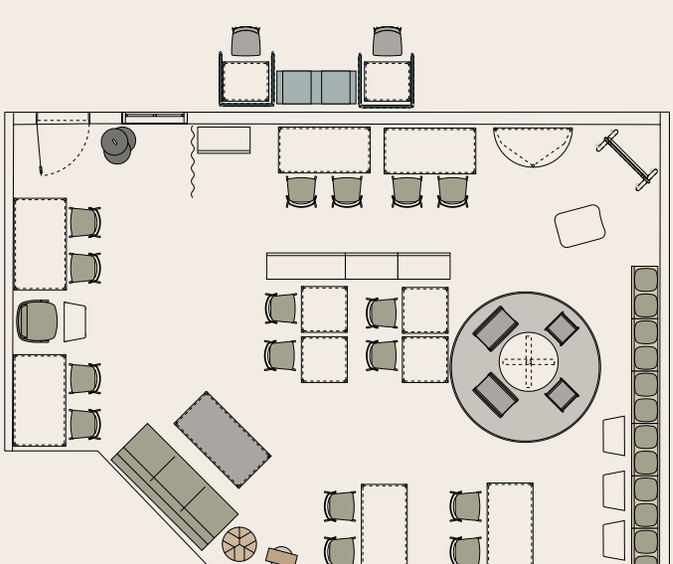

Fleksible løsninger

SE ULIKE KOMBINASJONER AV ORIGO:

ORIGO

Ved å velge en bordserie som enkelt kan ommøbleres, skaper man forutsetninger for variasjon. *Origo* finnes i en rekke ulike fasonger og høyder for å passe til alle behov. Bordplater med lyddempende egenskaper bidrar til et bedre lydmiljø. Legg til hjul for ytterligere fleksibilitet.

XPECT

Omfavnende elevstol som gir eleven sin egen plass, og skaper trygghet i klasserommet. Den fleksible ryggen oppmuntrer til bevegelse og gjør det enklere å opprettholde konsentrasjonen. Kan henges opp for enkel rengjøring, og stables for å utnytte plassen.

VIBE BORDSKJERM

Vibe bordskjerm er designet med et klemfeste som ikke skader bordet. Skjermene monteres enkelt av og på der de trengs, og skaper dermed fleksible og foranderlige miljøer.

CAP

Lettplassert krakk, inspirert av det klassiske fingerbølet. Gjør det enkelt og smidig å ta frem ekstra sitteplasser. Som tilvalg finnes en stablevogn på hjul, tilpasset opptil ti krakker.

SPACE KATETER

Kateter med hjul som gjør det enkelt for læreren å flytte det rundt i rommet. Gir funksjonell avlastningsflate og praktisk og lett tilgjengelig oppbevaring.

FIELDS

Fields lenestol med høy rygg skaper en trygg plass for eleven. Det er enkelt å rette seg mot ulike deler av rommet ved hjelp av dreiefunksjonen.

Vagabond prosjektbord og Motus krakker på hjul gjør at man enkelt kan skape en prosjektplass hvor som helst på skolen.

VIBE

Serie gulv-, vegg-, tak- og bordskjermer i ulike størrelser og utførelser. Velg tilbehør som skrivetavle, kroker, avislomme eller hyller.

SE ULIKE KOMBINASJONER AV GINO:

GINO

En serie sofaer, lenestoler og puffer i mange forskjellige modeller som kan velges med låsbare hjul for enkel forflytning. Glipe mellom sete og rygg gjør det lett å holde rent.

FOLDEX

Smarte, plasseffektive bord for miljøer i endring. Foldex er sammenleggbart og kan stilles tett inntil hverandre sidelengs for å få gulvplass når det trengs.

SPACE

Fleksibel oppbevaring som også kan fungere som romdeler, eller skape et hjørne. Velg skrivetavle eller lydabsorbent på baksiden.

På Omnes Education Vellefaux 2 i Paris kan elevene jobbe blant planter og godt med dagslys.

SE MER FRA OMNES EDUCATION VELLEFAUX 2:

Helt naturlig

Hvordan skal vi innrede for å føle oss bedre i læringsmiljøer? Biofil design er svaret – en metode som handler om å skape rom med naturlige innslag, som sollys og planter.

TEKST: JOHANNA WALDEN FOTO: ALEXIS PAOLI

Blomsterkasse *Grow*

Planter gjør oss roligere, friskere og får oss til å tenke bedre – også innendørs. Biofil design er navnet på en innredningsmetode som går ut på å la naturen flytte inn. Begrepet har eksistert siden 1960-tallet, men har de siste årene blitt stadig viktigere innen arkitektur og innredning. Fra å ha vært noe som settes inn helt til slutt, er planter på arbeidsplassen nå noe som planlegges helt fra starten av.

At biofil design virkelig er bra for oss, støttes av forskningen. En annen studie viser at dagslys og utsikt styrker både den kognitive utviklingen og resultatoppnåelser. Blant 2 593 grunnskoleelever i Barcelona viste det seg at barn som gikk på skoler med mer planter rundt seg, hadde betydelig bedre kognitiv utvikling i løpet av året.

– Kunnskapen om hvordan naturen påvirker oss mennesker er et viktig element når vi utvikler nye produkter, forteller Jenny Hörberg, Director Global Range & Design i Kinnarps.

Grow er et eksempel på dette. En blomsterkasse i flere ulike utførelser som gjør det enkelt å innrede med planter i kontor-, skole- eller helse og omsorgsmiljøer.

Planter påvirker også akustikken i et miljø ettersom bladene i et løvverk har en diffunderende effekt og reflekterer lydbølgene i ulike retninger. Det skaper et behagelig lydmiljø, sier Jenny Hörberg.

Som metode deles biofil design inn i to deler, hvorav den første består av fasonger som direkte speiler naturen. Her er vann, dagslys og nettopp planter viktige komponenter. Sistnevnte kan integreres i miljøet på flere forskjellige smarte måter. I romdelere, tak, vegger eller i form av grønne oaser som danner hyggelige rom i rommet.

Man kan også bruke indirekte eller symbolske elementer til å skape naturfølelse, som mønstre, farger, bilder og filmer. Organiske former som står i kontrast til rette linjer og rette vinkler er eksempler på typiske biofile designelementer.

Den andre dimensjonen handler om opplevelsen av stedet som helhet. Den opplevelsen tar vi selvfølgelig inn med alle sanser, og inkluderer følesansen. Derfor bør man også tenke på valget av materialer i innredningen, påpeker Christina Wiklund, som er Colour, Material & Finish Manager i Kinnarps.

– Finér er for eksempel et naturlig og taktilt materiale som oppleves varmt og mykt ved berøring. Vi liker ganske enkelt å ta på det og føler oss vel når vi gjør det. *

Stoff *Rustico 5512*

Stoff *Rustico 5578*

Stoff *Step Melange 5061*

Stoff *Velvety 6212*

6x biofile design-elementer

1

FARGE
Jordfarger, nær naturens egen fargeskala, har en spesiell effekt på restitusjonsevnen vår

2

SOLLYS
Fremmer vitalitet, helse og søvnkvalitet. Helst bør man aldri være mer enn tre meter fra et vindu.

3

UTSIKT
Vi trekkes mot utsikt, spesielt hvis den består av naturlige elementer og planter.

4

NATURLIGE FORMER OG MØNSTRE
Organiske former som trær, blader, skjell, spiraler, rørformer, ovale former, kupler og buer har en positiv innvirkning på oss mennesker.

5

SENSORISK VARIASJON
Vår overlevelse har alltid vært avhengig av vår evne til å håndtere sansene våre. En sensorisk variasjon, som forskjellige typer materialer og former, bidrar derfor til bedre trivsel.

6

PLANTER
Planter er grunnleggende for vår eksistens. Å innrede med planter fremmer lykke, trivsel, tilfredshet og produktivitet.

* Proceedings of the National Academy of Sciences. 2015. Green spaces and cognitive development in primary schoolchildren.

Orden i kaoset

Noen lider mer enn andre av kaos og uorden. Sven Bölte, en av verdens fremste autismeforskere, forklarer hvordan skolen kan tilrettelegge for barn med nevropsykiatriske funksjonsnedsettelser.

TEKST: SALKA HALLSTRÖM FOTO: KARL NORDLUND

«Man må ikke undervurdere hvor mye som kan svikte når det fysiske læringsmiljøet ikke fungerer.»

Hver tiende svenske elev har nevropsykiatriske funksjonsnedsettelser. «NPF», som det ofte kalles i skoleverdenen i Sverige, er et samlebegrep for en rekke tilstander – blant annet adhd og autisme. Ettersom NPF innebærer en annerledes måte å behandle inntrykk på, stilles spesielle krav til læringsmiljøet, ikke minst det fysiske.

I Stockholm finner vi en av verdens fremste forskere på området. Sven Bölte er professor i barne- og ungdomspsykiatrisk vitenskap og leder for Center of Neurodevelopmental Disorders (KIND) ved Karolinska instituttet. Det ble nylig utgitt en litteraturoversikt om temaet der han var medforfatter, og han er også blitt koblet inn som konsulent ved bygging av nye skoler.

– Der har vi sett at nevropsykiatriske utfordringer ikke er med i betraktningen. Man tar hensyn til fysiske funksjonsnedsettelser, men ikke elever med usynlige kognitive vanskeligheter – og de har ganske omfattende behov.

Hva er viktig å tenke på når man NPF-tilpasser læringsmiljøet?

– Jeg pleier å si at det handler om tre deler. Først har vi de sensoriske aspektene å ta hensyn til, at miljøet er sensorisk rolig. At det ikke lukter og at lyd- og lysforholdene er gode. Det bør ikke være for mye trafikk, speilinger, forstyrrende mønstre eller materialer som man kan skade seg på.

Hvilke tiltak er best å iverksette da?

– Lyd kan dempes, og oppbevaring kan brukes til å skjule ting. Man kan prøve å optimalisere ventilasjonen og unngå fluorescerende lys. Man kan også tilby variert mat, fordi vi vet at mange med NPF har spesifikke preferanser.

Og de andre delene?

– Den andre delen handler om å maksimere den visuelle styringen. Visuell og akustisk tydelighet er nødvendig for at elevene skal kunne lokalisere seg, finne rom og passe tiden. Klokkene bør for eksempel fungere og vise samme tid, og skiltingen må gjerne være tydelig og enkel. Den tredje delen handler om at det må være mulighet for å skjerme seg. På arbeidsplassen har vi ofte avskjermede, rolige hjørner, og det kan også elevene trenge. Mange ville hatt godt av litt ro i lunsjen, og å kunne trekke seg unna når de spiser.

Hvordan kan skoler og pedagoger skape et inkluderende fysisk læringsmiljø for alle barn?

– Selv om bildestøtter brukes mange steder, synes jeg at man kan bli bedre på det. Optisk orden og reduksjon av synlige objekter er viktig. Finn en sitteordning som fungerer for alle, og velg lyddempende materialer. Manglende tydelighet og sterke sensoriske inntrykk i det fysiske læringsmiljøet setter oppmerksomheten på prøve og har kognitive kostnader. Jeg tror at man som nevrotypisk lærer kan ha vanskelig for å forstå hvor ekstremt følsom en elev med NPF kan være.

Hva kan de kognitive kostnadene være?

– Hvis en elev blir forstyrret av ulike sensoriske inntrykk, samtidig som det er mangel på tydelighet i det fysiske læringsmiljøet, kan det fjerne all fokus på læring. De fleste med NPF har problemer med det vi kaller eksekutive funksjoner – handlingsplanlegging, impulskontroll, fleksibilitet og selvregulering. Man må ikke undervurdere hvor mye som kan svikte når det fysiske læringsmiljøet ikke fungerer. ✱

5x tips

Slik NPF-tilpasser du læringsmiljøet.

1

Enkle planløsninger, inndelinger, hvileplasser og soner for spesifikke aktiviteter.

2

Gjennomtenkt plassering av vinduer, persienner og regulerbart lys.

3

Lydisolasjon og lyddempende materialer.

4

Nøytrale og enkle farger og diskré mønstre.

5

Fleksibilitet og tilpassing til alles unike behov.

Kilde: Considerations of the built environment for autistic individuals, Bölte et al, 2022

case: voldsløkka skole

Møbler som skaper inkluderende miljøer. Fleksibelt møblert klasserom med bordet *Origo* i en størrelse som enkelt kan settes sammen på ulike måter. Den ergonomiske elevstolen *Xact* er justerbar, noe som gir hver elev en perfekt ergonomisk arbeidsstilling.

Læring for livet

Ved innovative Voldsløkka skole i Oslo står læringslyst, fellesskap og bærekraft i fokus.

TEKST: THERESE HULBERG FOTO: STINE ØSTBY

3x produkter

Møbler for bærekraftige og inkluderende miljøer.

Stol *Xact*

Sofa *Monolite*

Stol *Nilo*

Voldsløkka skole i bydel Sagene i Oslo, omfatter et nybygg samt det totalrenoverte og verneverdige Heidenreich-bygget. Skolen, med plass til 810 elever, har tydelig miljøfokus og ble bygget som et plusshus med solceller på både tak og fasader. Prosjektet ble gjennomført av Oslobygg på oppdrag fra skoleetaten i Oslo kommune, og åpnet dørene i august 2023.

Med skolens visjon «Veien inn i fremtiden går gjennom meningsfulle aktiviteter som bidrar til lærelyst og fellesskap» følger et ønske om aktive og nysgjerrige elever. De skal oppmuntres til å bidra positivt inn i egne og andres liv og utvikle et sterkt engasjement for miljøet og sin egen fremtid. Utgangspunktet for innredningsløsningene var at de skulle støtte den måten man ønsket å drive undervisning på. Samtidig skulle løsningene være robuste og fleksible, og vare i mange år. Det var også viktig å ivareta arkitekturen og byggets særegenhet.

Det ble lagt stor vekt på at innredningsløsningene skulle være fleksible for å kunne å ommøblere ved behov. Med utgangspunkt i visjonen om å stimulere læringslyst og fellesskap var det viktig at løsningene enkelt kunne endres for å fungere i ulike læringssituasjoner. God helhetlig ergonomi i innredningen har vært essensielt for å oppmuntre elevene til bevegelse og variasjon. ✸

FAKTA

Kunde: Voldsløkka skole
Sted: Oslo, Norge
Antall elever: 810
Areal: 14 000 m²
Ferdigstillelse: August 2023

Sirkulært = bære-kraftig?

Når blir et møbel sirkulært? Johanna Ljunggren, bærekraftssjef i Kinnarps, forklarer hvordan sirkulær økonomi kan brukes for en mer bærekraftig fremtid.

TEKST: JOHANNA WALDEN FOTO: JESPER GEORGSSON

Sirkularitet er et viktig verktøy for å handle ressurseffektivt, men altfor ofte sidestilles begrepet automatisk med bærekraft. For at et produkt skal være bærekraftig, må det være designet for å kunne brukes i lang tid. For eksempel kan det å kjøpe et klesplagg, bruke det én gang og deretter gi det bort, eller kjøre lange strekninger til en gjenvinningsstasjon være sirkulært, men ikke nødvendigvis bærekraftig. Johanna Ljunggren, bærekraftssjef i Kinnarps, forklarer hvordan sirkulær økonomi kan anvendes for en mer bærekraftig fremtid hvis det gjøres på riktig måte.

NÅR BLIR ET møbel sirkulært? Skal det defineres av at møbelet har hatt flere eiere eller brukere? Er det mest bærekraftig at et møbel har flere eiere i ti år, eller er det å foretrekke at én og samme eier tar vare på det og bruker det i femten år? Det gjelder å ikke gå i fellen og tenke at man har gjort et bærekraftig valg bare fordi man har valgt gjenbruk. Vi ser jevnlig krav i ulike anskaffelser, om at en viss prosentandel av innredningen man anskaffer skal bestå av gjenbruk. Hensikten er god, men dessverre ikke tilstrekkelig for å sikre bærekraftig bruk av møbler. For å velge bærekraftig, må man se på en rekke parametere. For det første er det viktig å sikre at kvaliteten og materialet på den gjenbrukte innredningen er egnet for bruk i det spesifikke miljøet. Hvor kommer møbelet fra? Hva slags materialer inneholder det? Er det renovert, og på hvilken måte? Man må også se på gjenværende levetid, for eksempel om det kan oppdateres, fornyes eller renoveres ytterligere ved behov.

VIDERE BØR MAN stille spørsmål om hvor møbelet er produsert og hvordan det er transportert. Blir det pakket inn i engangsemballasje, og hvilket drivstoff brukes til transporten? Utover det, bør man kartlegge om de som har produsert eller renovert møbelet har gjort det under anstendige arbeidsforhold. Altså ta hensyn til sosial bærekraft.

For å få en helhetlig innredning er det også viktig å planlegge hvordan gjenbrukte møbler og eventuell ny innredning skal fungere sammen. Man bør unngå kaos og «stolleken», som ikke bidrar til et sunt og godt arbeidsmiljø. Sist, men absolutt ikke minst, må man også stille bærekraftskrav til ny innredning. Dette er noe som altfor ofte blir oversett. Krev at den nye innredningen produseres på en bærekraftig måte med giftfrie materialer, at det er designet for å leve lenge og er forberedt på å bli oppdatert, fornyet eller renovert ved behov.

Kinnarps tilnærming til en bærekraftig sirkulær økonomi starter med lang levetid. Jo lengre levetid et møbel har, desto lavere blir miljøpåvirkningen fra et bruksperspektiv. Derfor fokuserer vi på å skape møbler med forutsetninger for et langt liv. Kvalitet er avgjørende for levetiden, så i den forstand er kvalitet også et spørsmål om bærekraft.

Vi designer møblene våre slik at de kan renoveres og oppdateres for å kunne forlenge levetiden ytterligere når det trengs. Vi har også en rekke tjenester for å hjelpe kundene våre med å forlenge levetiden på innredningen i praksis, for eksempel gjennom inventering, møbelvask og oppdatering. Vi tilbyr også kvalitetssikrede, resirkulerte møbler gjennom nettbutikken vår. Vi har gjort det enkelt for kundene våre å ta bærekraftige valg ved å samle alle våre sirkulære tjenester under et konsept vi kaller «bærekraftig sirkularitet» av Kinnarps. ✱

Bærekraftig sirkularitet
AV KINNARPS

Kinnarps sirkulære tjenester er samlet under et konsept for bærekraftig sirkularitet. Hver ring symboliserer en nøkkel til å velge bærekraftig innredning, hele veien.

Johanna Ljunggren, bærekraftssjef i Kinnarps

«Jo lengre levetid et møbel har, desto lavere blir miljøpåvirkningen fra et bruksperspektiv. Derfor fokuserer vi på å skape møbler med forutsetninger for et langt liv.»

9x tips

for å velge bærekraftig hele veien

1

Kartlegg og analyser behovene, for en langsiktig løsning som passer din organisasjon.

2

Velg møbler som er designet for å kunne fornyes.

3

Se etter miljømerking og sertifiseringer som f.eks. FSC®, Möbelfakta og OEKO-TEX®.

4

Sikre kvalitet og sikkerhet – for eksempel gjennom europeiske standarder.

5

Velg egnede materialer og farger tilpasset miljøene.

6

Still spørsmål om hvordan og hvor møblene dine blir produsert.

7

Finn ut hvordan møblene transporteres og hvordan innredningen implementeres.

8

Velg evalueringsparametere med omhu.

9

Still kvalitative krav knyttet til bærekraft for både nye og brukte møbler.

bak kulissene

Her gjennomgår stolen *Xpect* en av mange kvalitetstester i Kinnarps testlaboratorium.

Testlaboratoriet

At en stol ikke velter eller går i stykker, tar alle som en selvfølge. Men reisen til trygge møbler er lang, og omfatter svært grundig testing og flittig dokumentasjon. Vi fikk ta en titt bak kulissene på Kinnarps testlaboratorium for å se hvordan det foregår.

TEKST: FIA FJELDE FOTO: JESPER GEORGSSON

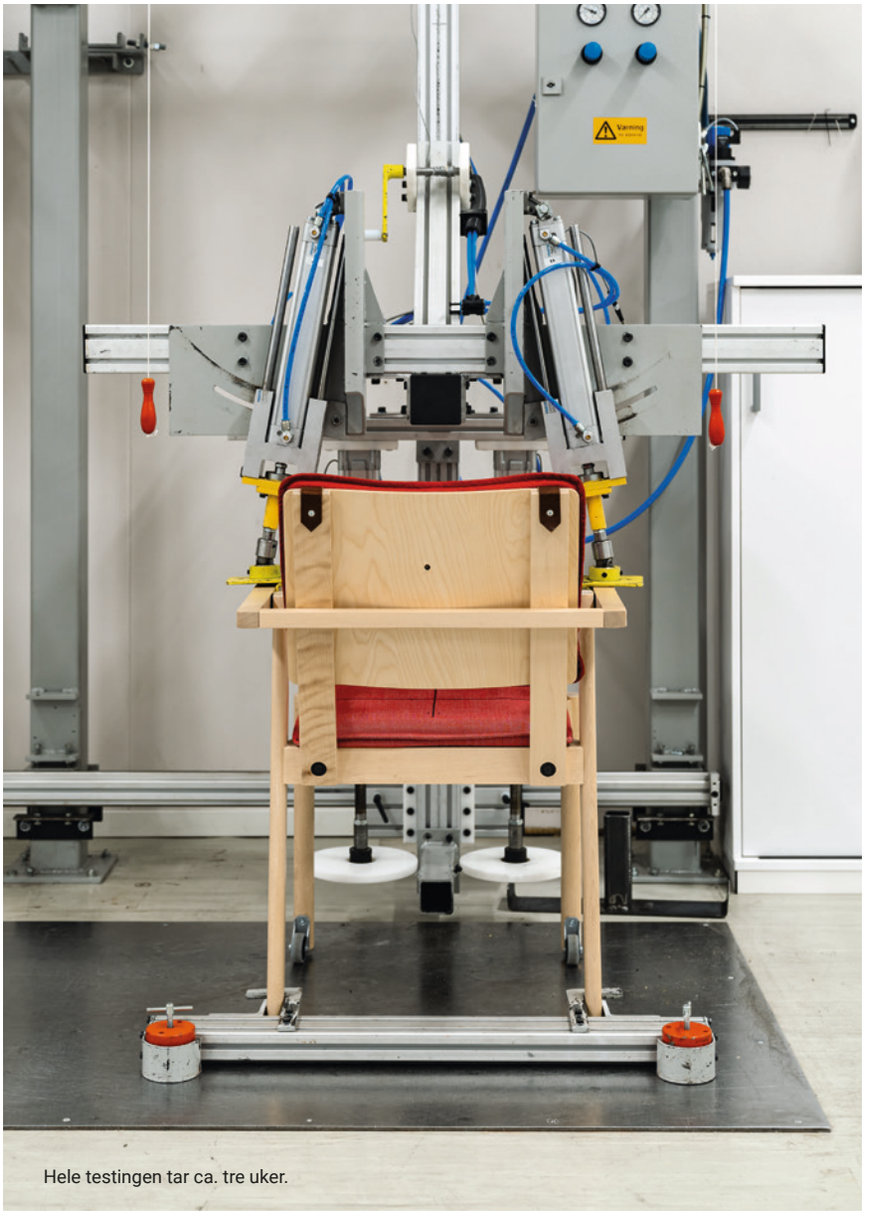

Hele testingen tar ca. tre uker.

«Laboratoriet har 38 ulike testmetoder innen møbeltesting, og gjennom her går ca. 300 produkter hvert år.»

Det sto ferdig i 1994, Kinnarps eget laboratorium for testing av møbler. Og ja, det ser ut som man tror, omtrent som en fabrikk med ulike stasjoner og en spesifikk flyt. Man styrer også temperatur og luftfuktighet i fabrikken for å kunne teste overflaten på møblene. Men hvorfor tester man egentlig møbler?

– Ganske enkelt for å sikre at de oppfyller kravene som stilles i form av sikkerhet, slitestyrke og stabilitet, forteller Jörgen Nilsson, som er Testing Manager. Hvis vi tar en stol som skal brukes i offentlige miljøer som eksempel, er det spesifisert hvilke krav som gjelder for akkurat denne typen bruk og hvordan man skal teste den.

Laboratoriet har 38 ulike testmetoder innen møbeltesting, og gjennom her går ca. 300 stoler, bord, sofaer, lenestoler, oppbevarings- og kontormøbler hvert år. Hver test starter med dokumentasjon: veiing, måling og fotografering.

– Hvis vi fortsetter å bruke en stol som eksempel, setter vi oss i den og kjenner om det er klemfare eller noe man kan skjære seg på. Deretter markerer vi hvor vi skal utføre testene våre, og plasserer dem i maskinen for statiske belastninger, forteller Jörgen.

Deretter gjøres flere ulike dynamiske belastninger, der den første er på sete og rygg i 100 000 sykluser, noe som tar en uke. Man tester også belastning vertikalt og i fremkant, og avhengig av hvilken del det er, er det en spesifikk vekt og et bestemt antall sykluser som skal brukes. Hele testen tar ca. tre uker, og skal tilsvare møbelets levetid for en person med en brukervekt på opptil 110 kilo.

– For at et møbel skal passere testen, skal ingenting ha gått i stykker, det skal ikke være sprekker og selvsagt ikke noe større deformasjon. Den skal fungere, og du skal kunne sitte og lene deg mot ryggen.

Som laboratorietekniker følger du produktene dine gjennom stasjonene og kontrollerer kravene etter hvert delmoment. Når testen er ferdig, skrives det en rapport til bestilleren.

Hvordan ser utviklingen ut når det gjelder testing av møbler?

– Kravbildet er jo alltid det samme, at møblene skal være trygge, men hvordan man gjennomfører det blir mer nøyaktig og tydelig hele tiden. Dette med klemfare kan for eksempel virke vilkårlig, men nå som man har en beskrevet metode for det, er det lettere å være mer konsekvent og sikker i vurderingen.

Hvordan ser det ut fremover, når det gjelder møbelstandard?

– Nå jobber vi jo mye med gjenbruk og standardutviklingen rundt det. Møblene skal jo fortsatt være like sikre som de som produseres av nye materialer, og det arbeides med hvordan vi skal vurdere slike møbler. Et slags bærekraftsarbeid som føles spennende. ✱

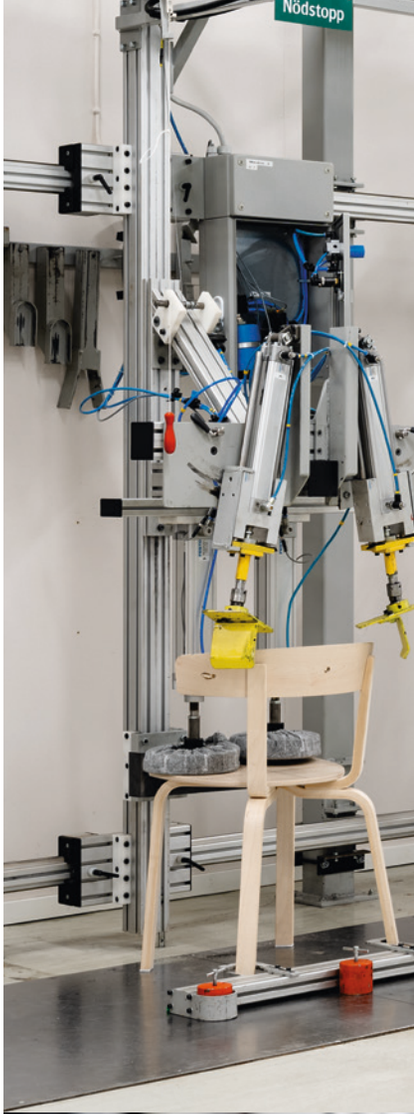

Det er ekstra viktig å teste slitestyrken på overflater på møbler i miljøer der det forekommer hyppig rengjøring og desinfisering.

Jörgen Nilsson er Testing Manager på Kinnarps laboratorium.

Lærings-miljøer for modige elever

Det fysiske miljøet er avgjørende for hvor godt skolens visjon og elevenes fulle potensial kan realiseres. Det sier Peter Heddelin, administrerende direktør og en av grunnleggerne av Amerikanska Gymnasiet. Han har hentet inspirasjon til skolens læringsmiljøer fra et langt og tett samarbeid med Kinnarps – hvor det å forberede elevene på livet etter utdannelsen har vært viktig.

TEKST: DAVID BJÖRKLUND FOTO: MATTIAS HAMREN

Peter Heddelin har lang erfaring fra skolemiljøet, både fra kommunale og private virksomheter. Da Amerikanska Gymnasiet ble grunnlagt i 2015, hadde han og de andre initiativtakerne en klar visjon om hva de ville skape – en skole med arbeidsro som former kreative og modige elever for det moderne, globale arbeidsmarkedet.

– Vi vil ta det beste fra den svenske skolen og kombinere det med det den amerikanske skolen er god til, blant annet å oppmuntre elevene til å tro på seg selv, våge å tenke stort og gå utenfor komfortsonen sin. For å lykkes, stiller vi høye krav til læringsmiljøet vårt, sier han.

En ting som skolen legger stor vekt på er «speech» og retorikk, å snakke foran andre og trene på å presentere kunnskap eller idéer for klassekameratene. En annen er å ha tydelige og levende retningslinjer for hva som gjelder rundt tider, atferd og forventninger.

Med skolens eget uttrykk for sine spilleregler kreves det både «rammer og kos» for å skape et rolig og trygt arbeidsmiljø.

– Disse verdiene må det fysiske miljøet spille på lag med, og vi jobber for eksempel mye med myke møbler, tekstiler og grønne planter for å stimulere til fokus og konsentrasjon. Våre målinger viser at 98 prosent av elevene på våre fem videregående skoler opplever at de får arbeidsro på skolen, sier Peter Heddelin.

EN ANNEN BÆRENDE idé er at læringsmiljøet skal være variert og tilpasset ulike aktiviteter og behov. I løpet av en skoledag oppstår det mange forskjellige læringssituasjoner, og det fysiske miljøet skal fungere for undervisning, læring, fokus og trygghet hos alle. Oppdelingen i soner som Amerikanska Gymnasiet bruker, er inspirert av Kinnarps.

– Jeg hørte om disse idéene for lenge siden, sikkert over ti år siden, da jeg hørte på et foredrag som Kinnarps holdt.

FAKTA

Kunde: Amerikanska Gymnasiet
Lokasjoner: Göteborg, Halmstad, Stockholm Stora Essingen, Stockholm Campus Frescati Hage, Uppsala
Totalt areal: 16 000 m^2
Totalt antall elever: 1 415

«Man må kartlegge behovene, spørre seg hva man vil med virksomheten, formulere en visjon og deretter involvere både de ansatte og innredningsdesignere i en dialog.»

De gjorde inntrykk på meg, og jeg har hatt en dialog med Kinnarps om disse spørsmålene i mange år. I bunn og grunn handler det om å tilpasse miljøet til en variert form for læring, fordi det alltid gir de beste resultatene, sier Peter Heddelin.

På Amerikanska Gymnasiet har dette ført til et konsept som er delt inn i fire ulike læringsmiljøer – tradisjonelt klasserom, Active Learning Classroom (ALC), Homebase og Office. I det tradisjonelle klasserommet underviser læreren på en mer klassisk måte, men rommene er også utstyrt med displayer og kameraer slik at undervisningen kan sendes til for eksempel elever som er hjemme på grunn av sykdom.

ALC er et mer aktivt rom der elevene er gruppert ved stasjoner med pedagogen i midten. Møbleringen gjør det hensiktsmessig å jobbe med felles problemløsning, debatter eller presentasjoner.

– Homebase er et felles arbeidsrom for elever og lærere, og kanskje det miljøet som er mest inspirert av Kinnarps. Her går elevene både før, under og etter skoledagen for å jobbe. Og siden de ansatte er tilgjengelig, er det et naturlig område for samarbeid og spørsmål, sier Peter Heddelin.

TIL SLUTT HAR VI også det som kalles Office, som er møterom hvor ambisjonen er å etterligne miljøene studentene vil møte i arbeidslivet. De kan bookes til timer som krever grupperom, men blir også et kreativt sted for prosjektering og planlegging etter skoletid.

3x produkter

Møbler for innovative læringsmiljøer.

Stol *Leia*

Bord *Vagabond*

Sofa *Gino*

– Vi ønsker at elevene våre skal få mulighet til å trene opp evner og ferdigheter som etterspørres i fremtidens globale arbeidsmarked, uavhengig av om de velger å jobbe i Sverige eller i utlandet, sier Peter Heddelin

En spesiell utfordring med å innrede Amerikanska Gymnasiets lokaler, er at skolen ligger på fem forskjellige lokasjoner. Kultur og innredning skal være gjennomgående på alle skolene. For å holde seg til konseptet og forenkle prosessen, har skolen hatt én kontaktperson hos Kinnarps med ansvar for alle skolene.

– Det er viktig for meg, vi jobber tett og har lært hverandre å kjenne gjennom mange år, og vi har lav terskel for å lufte idéer og forslag. Jeg vet hva vi vil oppnå og hvilke visjoner vi har, men vi må få hjelp av eksperter på innredning for å konkretisere og realisere målene våre, sier Peter Heddelin.

ANDERS LARSSON, LÆRINGSMILJØSTRATEG i Kinnarps, husker det første møtet med Peter Heddelin, flere år før Amerikanska Gymnasiet ble født, og har fulgt skolens reise.

– Det er en virksomhet som lever sine verdier hver dag, og det er morsomt at vi får være med på å skape den fine virksomheten. Jeg har besøkt skolene flere ganger, og er alltid imponert over hvor godt visjonen realiseres. Sammen har vi skapt løsninger og miljøer som støtter undervisning og læring på en langsiktig bærekraftig måte, sier han.

Peter Heddelin nøler ikke med å kalle det fysiske miljøet et av skolens mest vitale og avgjørende pedagogiske verktøy. Nøkkelen til suksess, mener han, er å ta denne innsikten på alvor.

– Man må kartlegge behovene, spørre seg hva man vil med virksomheten, formulere en visjon og deretter involvere både de ansatte og de som skal innrede, slik at de kommer i dialog med hverandre. Jeg våger å påstå at innredningens utforming og design kan være som natt og dag, avhengig av hvilke forutsetninger den gir elever og ansatte. Med hjelp fra Kinnarps skal vi fortsette å være best på å tilby et variert og stimulerende læringsmiljø. ✱

KINNARPS VEILEDER

Next Education® Læringsmiljø-analysen viser vei

Kartlegg skolens unike behov og arbeidsmønstre. Dette danner grunnlaget for den beste og mest bærekraftige løsningen.

TEKST: ANNA BJÖRK FOTO: NILS ODIER, JESPER GEORGSSON

I en verden der utviklingen stadig går raskere og mange ulike behov og individer skal gis like forutsetninger for optimal læring, stilles det stadig høyere krav til skolens fysiske miljø. Hvordan utformer man verdiskapende læringsmiljøer der elevene har det bra og klarer å fokusere, og der skoleansatte gis forutsetninger for å utføre arbeidet sitt på best mulig måte?

Kinnarps lange erfaring med arbeidsplassdesign viser at et solid forarbeid gir et vellykket resultat. Nøkkelen er å kartlegge skolens unike behov og arbeidsmønstre. Dette danner grunnlaget for den beste og mest bærekraftige løsningen. Gjennomtenkte og godt planlagte læringsmiljøer som møter både elever og skoleansattes behov fremmer alt fra fokus og læring til trygghet og trivsel. Med andre ord en god og bærekraftig investering. Vi kaller det Next Education®. ✱

Fire steg til ditt neste læringsmiljø

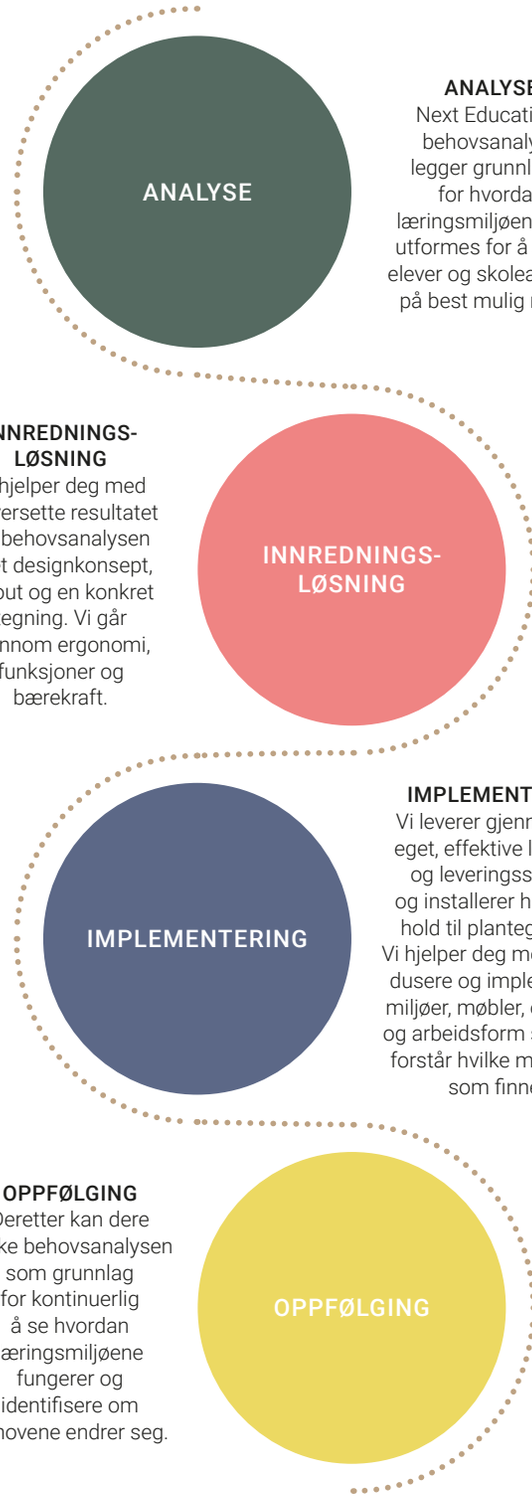

Henrik Axell, Head of Workplace Strategy Kinnarps

Forarbeidet definerer sluttresultatet

Henrik Axell forteller hvordan læringsmiljøanalysen bidrar.

Hvor lenge har dere jobbet med Next Education®?

– Vi har jobbet med arbeidsplassanalyser for kontorer siden rundt 2010. Med vårt verktøy Next Office® har vi gjennomført over 400 arbeidsplassanalyser. Vi har lært mye, utviklet metodikken og finjustert verktøyene, og skjønte tidlig at vi kunne bruke denne kunnskapen også i skolens verden. Å skape et nytt læringsmiljø er en stor investering som skal vare lenge – nettopp derfor er det ekstra viktig at det blir riktig fra starten av. Så i 2018 tok vi den samlede erfaringen vår og lanserte Next Education®.

Hva gjør nettopp denne læringsmiljøanalysen unik?

– Hvis jeg skal peke på to ting: Tilgangen til data som gjør alt veldig konkret for kunden. Gjennom våre verktøy identifiserer og kartlegger vi behovene på en metodisk måte, slik at arealene deretter kan optimaliseres for best mulig læring. Dataene gir fakta og man slipper å gjette, og den gjør det også lett å sammenligne et «før» og et «etter». Den andre viktige delen er at vi bidrar til å involvere ansatte, eksperter og elever på en strukturert og nøye gjennomtenkt måte i endringsarbeidet knyttet til utformingen av skolemiljøer. Vi er med hele veien, støtter og åpner opp for nye idéer og tanker om hvordan det fysiske miljøet kan utformes for optimal læring. Vår oppgave er å inspirere og utfordre. Jo tidligere vi kommer inn i prosessen, desto større er sjansen for at skolene når sin visjon og sitt mål. Å involvere ansatte og elever er en naturlig del av kartleggingen vår, men vi vil også treffe ulike beslutningstakere i kommunen.

Hvorfor er et solid forarbeid så viktig?

– Jo mer man vet om hva man vil oppnå, desto bedre blir et prosjekt. Vi i Kinnarps har samarbeidet med mange skoler og lært oss hva som fungerer og ikke, og jobber hele tiden parallelt med forskningen. Det blir aller best hvis man planlegger bygningen og innredningen parallelt, det handler om alt fra hvordan vinduer og vegger er plassert, til hvilke materialer og farger man velger. Det er også viktig på et tidlig stadium å lytte til de som faktisk oppholder seg i miljøene – elevene og de ansatte!

Hvor viktig er miljøet for selve læringen?

– Man pleier å snakke om tre puslespillbrikker som må jobbe sammen for at et skolemiljø skal bli så bra som mulig, og gi forutsetninger for at hver elev skal nå sitt fulle potensial. Det fysiske miljøet, som jo også kalles den tredje pedagogen, det pedagogiske og det sosiale miljøet. Hvis én av puslespillbrikkene mangler, blir de to andre lidende. Det handler om at det fysiske miljøet i stor grad kan bidra til at elevene føler seg trygge, trives og har mulighet til å fokusere og ta inn kunnskap på best mulig måte. ✱

5x spørsmål

Spørsmål å tenke gjennom ved utforming av skolemiljøer.

1

Støtter læringsmiljøene trygghet og fokus på læring?

2

Oppmuntrer læringsmiljøene til samarbeid?

3

Fremmer miljøene helse og trivsel hos elever og ansatte?

4

Hvordan opplever vi akustikken, lyset og luften?

5

Er skolen utformet for ulike arbeidsmåter og læringssituasjoner?

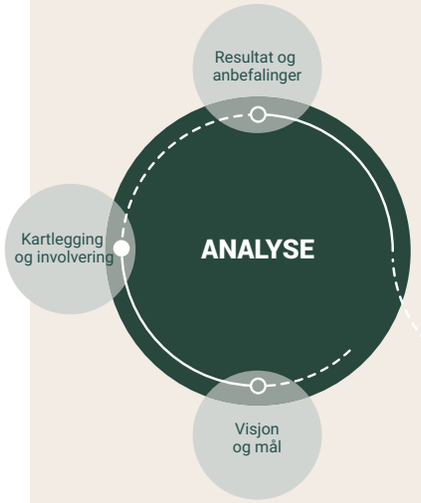

NEXT EDUCATION®

Next Education® hjelper skoler med å samle inn verdifull kunnskap og data før læringsmiljøene utformes. Våre erfarne læringsmiljøstrateger bruker spesielt utviklede verktøy til å veilede ledelsen i arbeidet med visjon, mål og rammeverk for prosjektet.

Gjennom workshops, forelesninger og en nettbasert spørreundersøkelse kartlegger de deretter skolens behov og arbeidsmønstre, og involverer skolens ansatte og elever på en gjennomtenkt måte. Dette gjøres for å åpne opp for nye idéer om hvordan skolens fysiske miljø kan optimaliseres og utnyttes for å passe de daglige aktivitetene best mulig. Analysen gir fakta, en solid kunnskapsbase og et kvalitativt grunnlag for hvordan skolen kan utformes for å dekke både elevenes og de ansattes behov best mulig.

KINNARPS GLOBAL MARKETING & COMMUNICATIONS / 8611380003 / 24/02 | ALL INFORMATION IS SUBJECT TO CHANGE